MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE

Seduta ta' l-14 ta' Dicembru, 2010

Citazzjoni Numru. 118/2009

A B

-vs-

C D

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ta’ A B fejn din, wara li ppremettiet:

Illi l-attrici u l-konvenut izzewgu fil-knisja ta’ Stella Maris, Tas Sliema, fit-12 ta’ Dicembru, 2003.

Illi dan iz-zwieg gie iskritt fir-Registru Pubbliku ta’ Malta bhala Att bin-Numru Progressiv 2235 tal-2003 (**Dokument A**).

Illi l-kunsens tal-attrici inkiseb jew bi zball dwar l-identita' tal-parti l-ohra, jew b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-ohra li mix-xorta tieghu jista' jfixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-attrici zzewget meta l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, u l-partijiet kellhom nuqqas ta' kapacita' li jassumu l-obbligazzjonijiet taz-zwieg.

Illi dan iz-zwieg huwa kolpit b'simulazzjoni tant li l-kunsens kien vizzjat bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.

Illi l-partijiet isseparaw minn xulxin de facto u sussegwentement permezz ta' kuntratt tal-10 ta' Jannar 2007, fl-atti tan-Nutar Dottor *ommissis (isem).*

Ghaldaqstant, l-esponenti titlob sabiex din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

Tiddikjara li z-zwieg kontratt bejn A B u C D fit-12 ta' Dicembru 2003, huwa null u bla effett ghal kull fini u effett tal-ligi ai termini ta' Artikolu 19 ta' Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta;

Tordna li d-Direttur tar-Registru Pubbliku jannota u jiskrivi tali nullita' fir-rigward tal-Att li jgib in-Numru tar-Registrazzjoni 2235/2003.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut, li minn issa huwa ingunt ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata ta' C D fejn dan eccepixxa:

Illi l-intimat jaqbel illi dan iz-zwieg bejn il-kontendenti ghandu jigi dikjarat null u dan minhabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha u nuqqas ta' kapacita' li jassumu l-obbligazzjonijiet taz-zwieg;

Illi inoltre jaqbel illi z-zwieg kien simulat fis-sens li l-kunsens kien vizzjat bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali taz-zwieg.

Illi z-zwieg ghandu jigi dikjarat null b'nuqqasijiet tal-kontendenti u ghalhekk l-intimat m'ghandux ibati l-ispejjez ta' din l-istanza wahdu.

Rat id-dokumenti esibiti.

Semghet ix-xhieda.

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat illi l-attrici, f'din il-kawza, qed titlob lil din il-Qorti tiddikjara null iz-zwieg taghha mal-intimat. Hija tghid li l-kunsens taghha nkiseb b'qerq. Tghid li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju. Tghid ukoll li l-kunsens kien simulat ghax vizzjat b'eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu.

Il-partijiet f'din il-kawza zzewgu wara relazzjoni ta' aktar minn tlett snin. Ltaqghu meta l-attrici kellha tmintax-il sena u l-konvenut kellu hamsa u ghoxrin. Wara xi xhur bdew anke relazzjoni sesswali bejniethom. Bdew jghixu flimkien xi sitt xhur qabel izzewgu u dan wara li xtraw appartament flimkien. Xi tlett snin wara li zzewgu, fil-fatt xtraw appartament iehor u marru jghixu fih.

Il-Qorti tibda biex f'dan il-kaz tirreferi ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Novembru 1991, fil-kawza "**Anna Tonna vs Alexander Tonna**", fejn il-Qorti rriteniet hekk:

"F'materja ta' zwieg illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax taghmilha daqshekk facli li parti tirrepeti kliem il-ligi u l-parti l-ohra tammetti u b'hekk jirrendu z-zwieg annullabbli bl-iktar mod facli u espedjenti. Hawn ma ahniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax thalli nies li kappriccozament wara xi zmien ta' zwieg jiddeciedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iz-zwieg u meta

jkollhom siehba jew sieheb iehor jergghu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirrizultaw verament ragunijiet ghall-annullamnet tieghu l-istess zwieg ghandu jigi annullat pero' dan ma ghandux ikun sabiex jigu akkomodati l-kapricci ta' dak jew l-iehor. Ghalhekk il-kawza li ghall-annullament ghandha tirrizulta cara u minghajr dubju."

Fil-kawza "**Joseph Zammit vs Bernadette Zammit**" (deciza mill-Qorti ta' l-Appell fis-27 ta' Jannar, 2006), il-Qorti qalet hekk:

"Irid mill-ewwel jigi senjalat principju fondamentali fil-ligi civili u cioe' li z-zwieg bejn il-kontendenti ghandu jkun prezunt li jkun wiehed validu. Ghalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawza li taghmel prova sodisfacenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi taghha dwar l-allegazzjoni cioe' li z-zwieg kien null, ghaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega."

Stabbilit dan il-principju, il-Qorti ser tghaddi biex tezamina wiehed wiehed il-kawzali invokati mill-attrici u tistudja jekk il-fatti ta' dan il-kaz jaqghux fl-ambitu tal-provvedimenti partikolari tal-ligi kif konstantement interpretati minn dawn il-Qrati.

Skond ma qalet il-Qorti fil-kawza "**Mary Farrugia vs Joseph Farrugia**", (deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla fit-13 ta' Marzu, 1995), fir-rigward ta' qerq:

"Biex tissussisti s-sitwazzjoni ravvisata fil-paragrafu in dizamina iridu jikkonkorru erba' affarijiet: (1) il-qerq perpetrat bil-hsieb li wiehed jikseb il-kunsens tal-parti; (2) li l-qerq ikun incida fuq il-kunsens tal-parti; (3) li l-qerq ikun jirrigwarda xi kwalita' tal-parti l-ohra; u (4) li din il-kwalita' tkun tista' mix-xorta tgahha tfixkel serjament il-hajja mizzewga."

Fil-kaz in ezami, il-Qorti ma tirravvisa ebda wiehed minn dawn l-elementi. Il-partijiet kienu jafu lil xulxin sew qabel izzewgu. Sahansitra ghexu flimkien. Ma ngabet ebda prova li xi hadd mill-konjugi dahak bl-iehor. Seta' kien

hemm nuqqas ta’ apprezzament minn xi parti dwar xi element tal-karattru tal-parti l-ohra. Dan ma jistax pero’ jinghad li kien b’qerq, li minnu nnifsu jirrikjedi l-element ta’ volontarjeta’.

L-attrici ssostni ukoll illi kunsens kien vizzjat bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u ghalhekk giet reza sitwazzjoni ta’ simulazzjoni. B’referenza ghas-simulazzjoni, il-Qorti tal-Appell, fit-30 ta’ April 2009, irribadiet il-principju b’dan il-mod fis-sentenza “Adrian Busietta vs Eileen Busietta”, (deciza mill-Qorti ta’ l-Appell fit-30 ta’ April, 2009):

“Fid-duttrina jinghad li jkun hemm simulazzjoni meta, fil-mument tal-ghoti tal-kunsens matrimonjali, parti jew ohra (jew it-tnejn) esternament turi li qed taghti l-kunsens matrimonjali, izda internament u b’att posittiv tal-volonta’ taghha tkun qed tichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg (simulazzjoni totali), jew, dejjem b’dak l-att pozittiv tal-volonta’, tkun qed teskludi xi element jew proprjeta’ essenzjali ghaz-zwieg (simulazzjoni parzjali) – ara f’dan is-sens **Muscat vs Borg Grech noe**, deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fl-14 ta’ Awwissu, 1995. Kif jinghad ukoll minn O. Giacchi fil-ktieb “Il consenso nel matrimonio canonico” (Ediz. 1968 pagna 92),
“Nell’animo del nubente, perche’ si abbia simulazione... occorre che vi sia non un’assenza della volonta’ matrimoniale, ma la presenza di una positiva volonta’ di escludere.” ”

Hawnhekk ukoll, il-Qorti ma ssib ebda prova tal-element ta’ volontarjeta’ li fin-nuqqas tieghu ma jistax jinghad li kien hemm simulazzjoni. L-attrici, fl-affidavit taghha, kif ukoll iz-zija taghha, fl-affidavit taghha, it-tnejn jispjegaw difetti tal-konvenut, pero’ minn imkien minn dan kollu ma ssib din il-Qorti li dawn huma sinjali tal-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg.

Mhux talli l-Qorti ma ssibx din l-eskluzjoni talli tara car l-ezistenza fuq citata tal-volonta’ matrimonjali. L-attrici, fl-affidavit taghha, tghid hekk:

“Wara ftit li konna ilna nohorgu flimkien, it-tnejn konna qbilna li ghandu jkollna post ghalina biex immorru nghixu fih, irrelevanti jekk nizzewgux jew le”;

U mbaghad tghid hekk:

“Bil-mod il-mod dahlet l-idea li nizzewgu ukoll”.

L-attrici tghid ukoll li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, u l-partijiet kellhom nuqqas ta’ kapacita’ li jassumu l-obbligu taz-zwieg.

Fis-sentenza “**Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri**”, il-Prim’Awla tal-Qorti Civili (10 ta’ Novembru 1995), kellha dan xi tghid dwar dan il-caput nullitatis:

“Ikun hemm id-difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fis-sens ta’ l-ewwel parti tal-paragrafu (d) imsemmi kemm-il darba jirrizulta li, fil-ghoti tal-kunsens matrimonjali, parti jew ohra tkun priva b’mod sostanzjali, ossia gravi, minn dik il-fakolta’ kritika – estimativa jew kritika – valutativa dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg, jew minn dik il-maturita’ affettiva li hija presuppost ghall-ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Id-difett serju ta’ diskrezzjoni, ghalhekk, ma hux sempliciment nuqqas ta’ riflessjoni, lanqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew decizjonijiet zbaljati – in fatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi prettament kompatibbli ma’ diskrezzjoni ta’ gudizzju.”

U, il-Qorti tal-Appell, fil-kawza “**Janet Portelli vs Victor Portelli**”, (deciza fl-14 ta’ Awissu, 1995):

“It seems that discretion of judgement or maturity of judgement can be lacking, if any one of the following three conditions or hypotheses is verified: (1) when sufficient intellectual knowledge of the object of consent to be given in entering marriage is lacking; (2) when the contracting party has not yet reached a sufficient amount of reflection that is proportionate to the conjugal affair, that is a critical reflection apt for nuptial; (3) or finally when either party

contracting marriage is deprived of internal freedom, that is, that capacity deliberate with sufficient weighing of the motives and, on the part of the will, freedom (autonomia) from all force from within."

Il-Qorti tqis li fil-kaz odjern, lanqas din il-kawzali ma tezisti. E F, zija tal-attrici tghid hekk fuq l-attrici:

"Ghalkemm A tfajla kwieta hafna, dejjem kellha sahha interjuri kbira ghal kontra ta' C, li ghalkemm kellu hafna arja kienet tghidli hi kien fragli u paranojku. Kien dejjem jinkwieta x'ser jaghmel u x'ser jahsbu n-nies fuqu u jekk hux ser taghmel influenza fuq l-immagni politika tieghu. Penny kienet tiehu pacenzja, ittih is-support kollu, u tqawwilu qalbu anke jekk a detriment taghha. Avolja kienet tghaddi minn dan kollu xorta baqghet tistinka biex din ir-relazzjoni tahdem ghax kienet tahseb li meta thobb dejjem trid taghmel xi sagrificcji".

Din ghalhekk, ma kinitx mara priva serjament minn xi fakolta' ta' gudizzju. Anzi, minkejja l-eta' pjuttost zghira taghha fil-konfront ta' zewgha, kellha u wriet maturita' u rieda bizzejjed biex gharfet in-nuqqasijiet ta' zewgha u ppruvat issalva s-sitwazzjoni.

Ir-ragel, min-naha tieghu, ukoll ma jidhirx li kien b'xi mod nieqes mill-fakoltajiet kritici kif spjegati fil-fuq citata sentenza "Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri". Kellu hamsa u ghoxrin, kien akkademikament dotat, attiv fil-politika u kien gej minn ambjent pjuttost intellettwali. Ma jistax, f'nifs wiehed, jghid li kien jimmissja l-konversazzjonijiet intellettwali, u mbaghad fl-istess nifs jghid:

"Marriage to me was something I was not thinking seriously about and went along with A's ideas and dreams without realising that I was entering into a web out of which I would find it increasingly difficult to extract myself from".

Huwa jsostni li hassu obbligat jizzewwigha:

"I felt pressured from all sides and wanted to do the honourabler thing especially not to disappoint my parents, A and also her parents".

Dan kien xhur qabel ma nxtara l-appartament, u xi sena u nofs qabel iz-zwieg. Kien donnu rega bdielu.

Il-Qorti ssibha difficli tifhem kif dan seta' baqa' l-kaz ghal tant zmien wara. Lanqas ma tista' l-Qorti, in-nuqqas ta' helsien li issa qed jghid kien sokkombi ghalih fi zmien taz-zwieg meta l-istess persuna fi ftit xhur wara z-zwieg hassu liberu bizzejjed li jghid lil martu bi hbiberija gdida tieghu ma' mara ohra.

Omm l-intimat tghid hekk:

"My husband and I always brought up our children liberally and encouraged them to think for themselves and make their own decisions. When, however, we did intervene and gave them advice, they probably felt a stronger than normal need to follow our advice".

Il-genituri tal-intimat huma intelligenti u hassieba, u ghalhekk il-Qorti ma tistax temmen kif, jekk tassew binhom wera daqshekk dubbji qabel iz-zwieg, kif ma tawhx il-parir li jibqa' guvni.

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi:

Tichad it-talba ta' A B.

L-ispejjez jithallsu mill-istess A B.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------